

H₂

UITNODIGING

Gebruik van waterstof in de scheepvaart

Huidige stand van zaken en uitdagingen
voor de toekomst

Donderdag 28 juni 2018 van 11:00 – 14:30 uur

Maritimes Kompetenzzentrum,
Bergmannstraße 36, 26789 Leer

Zowel de scheepvaart als de binnenvaart staan voor enorme uitdagingen bij de verdere optimalisatie van energie-efficiëntie, milieu- en klimaatbescherming.

Naast de klimaatovereenkomst van Parijs en de resultaten van de vergadering van het Marine Environment Protection Committee (MEPC) gehouden in april van dit jaar, zal de inwerkingtreding van de EU-richtlijn NRMM, die de nieuwe emissiegrenswaarden voor niet voor de weg bestemde machines vaststelt, aanzienlijke gevolgen hebben voor de structuur van de binnenvaartvloot.

Het gebruik van alternatieve brandstoffen is in dit verband van groot belang.

De nieuwste ontwikkelingen in de waterstoftechnologie maken het gebruik in een maritieme omgeving interessant, dit geldt in het bijzonder voor waterstof uit hernieuwbare energiebronnen.

Het evenement biedt een breed scala aan updates en informatie over 'waterstof in de transportsector' en is bedoeld voor o.a. scheepseigenaren en werknemers in de scheepvaart- en toeleverindustrie die meer inzicht en bewustwording willen krijgen in dit onderwerp en ook ideeën willen uitwisselen.

We kijken uit naar je komst!

AANMELDEN

In samenwerking met:

Gesponsord door:

Programma

- 10:30 uur **Registratie**
- 11:00 uur **Welkom**
Katja Baumann, MARIKO GmbH
- 11:15 uur **Waterstof in de transportsector**
Dipl.-Phys. Klaus Stolzenburg, Ingenieurbüro PLANET
- 11:45 uur **Presentatie van de haalbaarheidsstudie: Perspectieven voor het gebruik van waterstof in de (binnen-)scheepvaart**
Sören Tinz, RWTH Aachen
- 12:15 uur **Podiumdiscussie**
- *Friederike Dahlke, DST Entwicklungszentrum für Schiffstechnik und Transportsysteme e. V.*
  - *Prof. Klaas Visser, Delft University of Technology*
  - *Prof. Dipl.-Ing. Freerk Meyer, Hochschule Emden/Leer*
  - *Alwin Höpfner, abh INGENIEUR-TECHNIK GmbH*
- 12:45 uur **Pauze**
- 13:30 uur **Brandstofcel voor maritieme toepassingen exploitatie-ervaringen met de 'Alsterwasser'**
Manfred Limbrunner, Proton Motor Fuel Cell GmbH
- 13:45 uur **Update MariGreen-project: Plug and Play Energypack for inland and shortsea shipping**
Jörn Boll, Maritime Academie Harlingen Prof. Dr. David Smeulders, Technische Universiteit Eindhoven
- 14:00 uur **Reisverslag MariGreen-excursie: Waterstofinfrastructuur op de Orkney Islands, Schotland**
Leo van der Burg, FME
- 14:15 uur **Discussie en vooruitblik**
- 14:30 uur **Einde**

Contact & routebeschrijving

MARIKO GmbH
Inga Lauts
E-mail: inga.lauts@mariko-leer.de
Tel.: +49 (0) 491 926 1173

FME
Leo van der Burg
E-mail: leo.van.der.burg@fme.nl
Tel.: +31 (0) 6 50 66 27 45

In samenwerking met:

Gesponsord door:

